

Suvestinė redakcija nuo 2009-09-06 iki 2010-02-23

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [86-2640](#), i. k. 1002330ISAK00000274

Nauja redakcija nuo 2009-06-30:

Nr. [3D-432](#), 2009-06-16, Žin. 2009, Nr. 76-3140 (2009-06-27), i. k. 1092330ISAK003D-432

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PRIVALOMŲJŲ RINKAI TIEKIAMOS JAVŲ SĖKLOS KOKYBĖS
REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2000 m. rugsėjo 29 d. Nr. 274
Vilnius

Siekdamas užtikrinti tikslų javų sėklos kokybės įvertinimą,
t v i r t i n u Privalomųjų rinkai tiekiamos javų sėklos kokybės reikalavimų aprašą
(pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

EDVARDAS MAKELIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2000 m. rugsėjo 29 d.
įsakymu Nr. 274
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2009 m. birželio 16 d.
įsakymo Nr. 3D-432 redakcija)

PRIVALOMŲJŲ RINKAI TIEKIAMOS JAVŲ SĖKLOS KOKYBĖS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Privalomųjų rinkai tiekiamos javų sėklos kokybės reikalavimų aprašas (toliau – reikalavimų aprašas) parengtas įgyvendinant 1966 m. birželio 14 d. Tarybos direktyvą 66/402/EEB dėl prekybos javų sėkla (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 1 tomas, p. 66) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. birželio 12 d. Komisijos direktyva 2006/55/EB (OL 2006 L 159, p. 13), 1980 m. liepos 17 d. Komisijos sprendimą 80/755/EEB dėl leidimo neištrinamais spaudmenimis pateikti nustatytą informaciją ant javų sėklos pakuočių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 4 tomas, p. 208) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1981 m. vasario 10 d. Komisijos sprendimu 81/109/EEB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 5 tomas, p. 17), 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyvą 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 29 tomas, p. 258) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. vasario 10 d. Komisijos direktyva 2009/7/EB (OL 2009 L 40, p. 12), 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvą 2002/53/EB dėl bendrojo žemės ūkio augalų veislių katalogo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 36 tomas, p. 281) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) 1829/2003 (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 32 tomas, p. 432), 2004 m. gruodžio 1 d. Komisijos sprendimą 2004/842/EB dėl įgyvendinimo taisyklių, kuriomis remdamosi valstybės narės gali leisti teikti į rinką sėklas, priklausančias veislėms, dėl kurių buvo pateiktos paraiškos jas įtraukti į žemės ūkio augalų rūšių veislių ar daržovių rūšių veislių nacionalinį katalogą (OL 2004 L 362, p. 21), 2005 m. kovo 2 d. Komisijos sprendimą 2005/200/EB, leidžiantį Estijai, Latvijai, Lietuvai ir Maltai nustatyti griežtesnius reikalavimus dėl *Avena fatua* javų sėkloje (OL 2005 L 70, p. 19), 2005 m. kovo 8 d. Komisijos sprendimą 2005/325/EB, atleidžiantį Čekiją, Estiją, Kiprą, Latviją, Lietuvą, Maltą ir Lenkiją nuo įsipareigojimo tam tikroms veislėms atitinkamai taikyti Tarybos direktyvas 66/401/EEB, 66/402/EEB, 68/193/EEB, 199/105/EB ir 2002/57/EB dėl prekybos pašarinių augalų sėkla, javų sėkla, vynmedžių dauginimo medžiaga, miško dauginamąja medžiaga ir aliejinių ir pluoštinių augalų sėkla (OL 2005, L 109, p. 1), 2006 m. gegužės 23 d. Komisijos direktyvą 2006/47/EB, nustatančią tam tikras *Avena fatua* buvimo javų sėkloje sąlygas (OL 2006 L 136, p. 18), 2006 m. birželio 12 d. Komisijos direktyvą 2006/55/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvos 66/402/EEB III priedo nuostatas dėl didžiausio sėklų partijų svorio (OL 2006 L 159, p. 13), 2008 m. birželio 20 d. Komisijos direktyvą 2008/62/EB, numatančią tam tikras leidžiančias nukrypti nuostatas, taikomas žemės ūkio vietinių populiacijų ir veislių, kurios natūraliai prisitaikiusios prie vietos ir regiono sąlygų ir kurioms gresia genetinė erozija, patvirtinimui ir prekybai tų vietinių populiacijų bei veislių sėkla ir sėklinėmis bulvėmis (OL 2008 L 162, p. 13).

2. Reikalavimų aprašo tikslas – užtikrinti kokybiškos javų sėklos (toliau – sėklos) dauginimą siekiant ją tiekti rinkai ir javų vietinių veislių ar javų genetinės medžiagos, išsaugotinos *in situ*, ir tausiai naudojamų šių augalų genetinių išteklių veislių auginimą bei tiekimą rinkai.

3. Reikalavimų aprašas privalomas fiziniams ir juridiniams asmenims (toliau – asmenys), užsiimantiems sėklos dauginimu ir javų vietinių veislių ar išsaugotinių *in situ* ir tausiai naudojamų javų genetinių išteklių veislių auginimu ir tiekimu rinkai.

4. Reikalavimų apraše išdėstyti reikalavimai taikomi šių javų rūšims ir gentims, kurios skirtos žemės ūkio produkcijai išauginti, bet ne dekoratyviniams tikslams:

sėjamosioms avižoms – *Avena sativa* L.;

paprastiesiems miežiams – *Hordeum vulgare* L.;

strypainiams – *Phalaris canariensis* L.;

sėjamesiems rugiams – *Secale cereale* L.;

dvispalviams sorgams – *Sorghum bicolor* (L.) Moench;

kvietrugiams – *X Triticosecale* Wittm.;

paprastiesiems kviečiams – *Triticum aestivum* L. emend. Fiori et Paol.;

kietiesiems kviečiams – *Triticum durum* Desf.;

speltoms – *Triticum spelta* L.;

paprastiesiems kukurūzams – *Zea mays* L. (partim);

dvispalviams sorgams x sudanžolės hibridams – *Sorghum bicolor* (L.) Moench x *Sorghum sudanense* (Piper) Stapf.

5. Reikalavimų aprašas taikomas superelitinei, elitinei, sertifikuotai ir sertifikuotai pirmos ir antros reprodukcijos bei sertifikuotoms javų vietinėms veislėms ar išsaugotinėms *in situ* ir tausiai naudojamai javų genetinių išteklių veislių sėklai.

6. Reikalavimų aprašas netaikomas sėklai, kuri skirta eksportuoti į trečiąsias šalis.

II. ŠIAME REIKALAVIMŲ APRAŠE VARTOJAMOS SĄVOKOS

7. Reikalavimų apraše vartojamos sąvokos:

Igaliotasis aprobuotojas – asmuo, turintis Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos suteiktą leidimą aprobuoti sėklinius pasėlius.

Igaliotasis bandinių ėmėjas – asmuo, turintis Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos leidimą imti sėklos bandinius iš sėklos siuntų.

Igalioji laboratorija – laboratorija, turinti Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos leidimą atlikti sėklos kokybės tyrimus.

Javų genetinės įvairovės išsaugojimas *in situ* (toliau – išsaugojimas *in situ*) – javų genetinės įvairovės išsaugojimas natūralioje gamtinėje aplinkoje ir žemės ūkio aplinkoje, kurioje susidarę jų genetiniai požymiai.

Javų kilmės rajonas (toliau – kilmės rajonas) – rajonas, kuriame vietinė arba išsaugotina *in situ* ir tausiai naudojama javų veislė buvo ilgai auginama ir prie kurio ji yra natūraliai prisitaikiusi.

Javų sėklinio pasėlio aprobavimas – javų sėklinio pasėlio veislinių savybių patikrinimas lauke, siekiant nustatyti pasėlio tinkamumą tam tikros veislės ir kategorijos sėklai išauginti.

Javų populiacijų genetinė erozija – tam tikros rūšies ar veislės javų genetinės įvairovės mažėjimas arba genetinio pagrindo menkėjimas populiacijoje dėl žmonių veiklos ar aplinkos pokyčių.

Kontrolinis bandinys – sėklos bandinys, paimtas oficialiojo bandinių ėmėjo iš paruoštos sėklos siuntos, kuriai jau yra išduotas kokybės dokumentas arba iš kurios yra paimtas bandinys kokybės dokumentui gauti.

Kukurūzų, sorgų rūšies (*Sorghum* spp.) veislės, hibridai ir įvaisinės linijos:

kryžmadulkė veislė – santykinai vienodų požymių stabili kryžmiškai apsidulkinanti veislė;

įvaisinė linija – santykinai vienodų požymių stabili linija, gaunama dirbtinio apdulkinimo būdu, derinamu su selekcija keliose paeiliui einančiose kartose arba kitais lygiaverčiais būdais;

paprastasis hibridas – selekcininko tvirtinamas pirmosios kryžminimo kartos hibridas, gautas iš dviejų įvaisinių linijų;

dvigubasis hibridas – selekcininko tvirtinama pirmoji karta, gauta sukryžminus du paprastuosius hibridus;

trigubasis hibridas – selekcininko tvirtinama pirmoji karta, gauta sukryžminus įvaisinę liniją ir paprastąjį hibridą;

aukščiausios kombinacinės galios hibridas – selekcininko tvirtinama pirmoji karta, gauta sukryžminus įvaisinę liniją arba paprastąjį hibridą ir kryžmadulkę veislę;

hibridinė veislė – selekcininko patvirtinta pirmoji karta, gauta sukryžminus iš dviejų kryžmadulkių veislių elitinės sėklos išaugintus augalus.

Oficialioji laboratorija – Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Sėklų skyriaus Sėklų kokybės tyrimų poskyrio laboratorija, kurioje atliekami sėklos kokybės tyrimai.

Oficialiosios priemonės – priemonės, kurias taiko Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, tiekėjo prašymu aprobuodama pasėlius, atlikdama sėklos kokybės tyrimus, vykdydama vegetacinius bandymus ir kitus su sėklos sertifikavimu susijusius veiksmus.

Oficialusis aprobuotojas – Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistas, turintis teisę aprobuoti sėklinius pasėlius.

Oficialusis bandinių ėmėjas – Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistas, turintis teisę imti bandinius iš sėklos siuntų.

Oficialioji priežiūra – priežiūra, kurią atlieka Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, kontroliuodama įgaliotųjų aprobuotojų, bandinių ėmėjų ir laboratorijų darbą.

Saugotina javų veislė (toliau – saugotina veislė) – vietinė arba išsaugotina *in situ* ir tausiai naudojama javų veislė, kuriai gresia genetinė erozija ir kurios genetinius išteklius būtina išsaugoti.

Vegetacinis javų bandymas – bandymas, kuriuo tikrinama javų veislės tapatybė ir grynumas.

Vietinė javų veislė – ilgai tam tikroje vietoje auginama javų veislė, išvesta liaudies selekcininkų ar susidariusi gamtinės (natūraliosios) atrankos būdu.

Kitos šiame reikalavimų apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia teisės aktai.

III. JAVŲ SĖKLOS KATEGORIJOS

8. Javų sėkla pagal kategoriją skirstoma:

8.1. Superelitinė sėkla (sutrumpintai žymima A) – tai sėkla, kuri:

8.1.1. ruošama selekcininkų ar jų įgaliotų atstovų pagal veislės palaikymo metodiką;

8.1.2. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas elitinei sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba) patvirtino šią atitiktį;

8.1.3. naudojama elitinei arba žemesnių kategorijų sėklai išauginti.

8.2. Nehibridinių veislių elitinė sėkla (avižių, miežių, strypainių, rugių, kvietrugių, paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių, speltų sėkla; sutrumpintai žymima B) – tai sėkla, kuri:

8.2.1. ruošama selekcininkų arba jų įgaliotų atstovų pagal veislės palaikymo metodiką;

8.2.2. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas elitinei sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.2.3. naudojama sertifikuotai, sertifikuotai pirmos arba antros reprodukcijos sėklai išauginti;

8.2.4. atitinka 8.2.1–8.2.3 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones, arba šio reikalavimų atrašo 2–3 prieduose nustatytais atvejais, taikant oficialiąsias priemones arba oficialiąją priežiūrą.

8.3. Hibridinių veislių elitinė sėkla (avižų, miežių, rugių, paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių, speltų ir savidulkių kvietrugių sėkla; sutrumpintai žymima B) – tai sėkla, kuri:

8.3.1. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas elitinei sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.3.2. naudojama hibridams išauginti;

8.3.3. atitinka šio reikalavimų atrašo 8.3.1–8.3.2 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones, arba šio reikalavimų atrašo 2–3 prieduose nustatytais atvejais, taikant oficialiąsias priemones arba oficialiąją priežiūrą.

8.4. Kryžmadulkių veislių kukurūzų ir sorgų rūšies (*Sorghum spp.*) elitinė sėkla (sutrumpintai žymima B) – tai sėkla, kuri:

8.4.1. ruošama selekcininkų arba jų įgaliotų atstovų pagal veislės palaikymo metodiką;

8.4.2. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas elitinei sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.4.3. naudojama sertifikuotai sėklai išauginti arba aukščiausios kombinacinės galios hibridams ar hibridinėms veislėms išauginti;

8.4.4. atitinka 8.4.1–8.4.3 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones, arba 2–3 prieduose nustatytais atvejais, taikant oficialiąsias priemones arba oficialiąją priežiūrą.

8.5. Įvaisinės linijos elitinė sėkla (sutrumpintai žymima B) – tai sėkla, kuri:

8.5.1. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas elitinei sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.5.2. atitinka šio reikalavimų aprašo 8.5.1 punkte išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones, arba šio reikalavimų atrašo 2–3 prieduose nustatytais atvejais, taikant oficialiąsias priemones arba oficialiąją priežiūrą.

8.6. Paprastųjų hibridų elitinė sėkla – tai sėkla, kuri:

8.6.1. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas elitinei sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.6.2. skirta dvigubiems, trigubiems ar aukščiausios kombinacinės galios hibridams išauginti;

8.6.3. atitinka šio reikalavimų atrašo 8.6.1–8.6.2 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones, arba šio reikalavimų atrašo 2–3 prieduose nustatytais atvejais, taikant oficialiąsias priemones arba oficialiąją priežiūrą.

8.7. Sertifikuota sėkla (strypainių, rugių, sorgų, kukurūzų ir hibridinė avižų, miežių, paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių, speltos ir savidulkių kvietrugių sėkla; sutrumpintai žymima C) – tai sėkla, kuri:

8.7.1. gaunama vieną kartą padauginus elitinę sėklą arba selekcininko ar jo įgalioto atstovo prašymu iš aukštesnių sėklos kategorijų;

8.7.2. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas sertifikuotai sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.7.3. naudojama javų auginimui;

8.7.4. atitinka šio reikalavimų atrašo 8.7.1–8.7.3 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones arba oficialiąją priežiūrą.

8.8. Saugotinos veislės sertifikuota sėkla (sutrumpintai žymima C) – tai sėkla, kuri:

8.8.1. išauginta iš sėklos pagal veislės palaikymo metodiką;

8.8.2. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, keliamas sertifikuotai sėklai, išskyrus minimalaus veislės grynumo reikalavimus, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.8.3. turi pakankamą veislės grynumą;

8.8.4. išauginta kilmės rajone, išskyrus atvejus, nurodytus šio reikalavimų aprašo 11 punkte. Augalų genų bankas turi teikti informaciją apie patvirtintus kilmės rajonus Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai.

8.9. Sertifikuota pirmos reprodukcijos sėkla (avižų, miežių, kvietrugių, paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių, speltų sėkla; sutrumpintai žymima C1) – tai sėkla, kuri:

8.9.1. gaunama vieną kartą padauginus elitinę sėklą arba selekcininko ar jo įgalioto atstovo prašymu iš aukštesnių sėklos kategorijų;

8.9.2. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas sertifikuotai pirmos reprodukcijos sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.9.3. naudojama sertifikuotai antros reprodukcijos sėklai ar nesėkliniams grūdams išauginti;

8.9.4. atitinka šio reikalavimų aprašo 8.9.1–8.9.3 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones arba oficialiąją priežiūrą.

8.10. Sertifikuota antros reprodukcijos sėkla (avižų, miežių, kvietrugių, paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių, speltų sėkla; sutrumpintai žymima C2) – tai sėkla, kuri:

8.10.1. gaunama vieną kartą padauginus sertifikuotą pirmos reprodukcijos sėklą arba selekcininko ar jo įgalioto atstovo prašymu iš aukštesnių kategorijų sėklos;

8.10.2. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, taikomas sertifikuotai antros reprodukcijos sėklai, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba patvirtino šią atitiktį;

8.10.3. naudojama javų auginimui;

8.10.4. atitinka šio reikalavimų aprašo 8.10.1–8.10.3 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones arba oficialiąją priežiūrą.

IV. JAVŲ SĖKLOS SERTIFIKAVIMAS

9. Superelitinė, elitinė, sertifikuota, sertifikuota pirmos ir antros reprodukcijos sėkla sertifikuojama, jeigu:

9.1. veislės įrašytos į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, kurį tvirtina Valstybinio augalų veislių tyrimo centro direktorius, ar į Žemės ūkio augalų rūšių veislių bendrąjį katalogą (toliau – Bendrasis katalogas);

9.2. asmenys, dauginantys ir tiekiantys rinkai sėklą, atestuoti žemės ūkio ministro nustatyta tvarka;

9.3. sėklos augintojas turi licencinę sutartį dėl veislių, kurioms taikoma teisinė apsauga;

9.4. sėklinis javų pasėlis ir sėklos siuntos kokybė atitinka šiame reikalavimų apraše išdėstyti nuostatas;

9.5. sėkla supilta į fasuotes, kurias galima sandariai uždaryti;

9.6. oficialusis ar įgaliotasis bandinių ėmėjas iš sėklos siuntos fasuotės paėmė bandinį pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos patvirtintą sėklos bandinių ėmimo metodiką;

9.7. sėkla paženklinta etikete, kuri atitinka šio reikalavimų aprašo 80–82 ir 84–85 punktų nuostatas;

9.8. sėklos kokybės tyrimai atlikti oficialiojoje ar įgaliotojoje laboratorijoje.

10. Saugotinių veislių sėkla sertifikuojama, jeigu:

10.1. veislės įrašytos į Nacionalinį augalų veislių sąrašą ar į Bendrąjį katalogą;

10.2. sėkla išauginta iš sėklos pagal veislės palaikymo metodiką;

10.3. asmenys, dauginantys ir tiekiantys rinkai sėklą (toliau – tiekėjas), atestuoti žemės ūkio ministro nustatyta tvarka;

10.4. tiekėjas prieš kiekvieno auginimo sezono pradžią raštu pateikė informaciją Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai apie plotą, naudojamą išauginti saugotinos veislės sėklą, jo dydį ir jo vietą;

10.5. sėklinis saugotinos veislės pasėlis ir sėklos siuntos kokybė atitinka šiame reikalavimų apraše išdėstyti nuostatas;

10.6. sėkla supilta į fasuotes, kurias galima sandariai uždaryti;

10.7. oficialusis ar įgaliotasis bandinių ėmėjas iš saugotinos veislės sėklos siuntos fasuotės paėmė bandinį pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos patvirtintą sėklos bandinių ėmimo metodiką;

10.8. sėklos siuntos fasuotė paženklinta tiekėjo etikete, kuri atitinka šių reikalavimų aprašo 80 punkto nuostatas;

10.9. sėklos kokybės tyrimai atlikti oficialiojoje ar įgaliotojoje laboratorijoje;

10.10. sėkla išauginta kilmės rajone. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes apie patvirtintus kilmės rajonus;

Pastaba. Tais atvejais, kai kilmės rajonas yra daugiau nei vienoje ES valstybėje, jis nustatomas bendru ES valstybių sutarimu;

10.11. veislė palaikoma kilmės rajone;

10.12. prieš kiekvieną auginimo sezoną tiekėjai praneša Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai apie saugotinos veislės sėklos auginimui naudojamus žemės plotus ir vietą.

11. Tais atvejais, kai saugotinos veislės sėkla kilmės rajone negali atitikti sertifikuotai sėklai keliamo reikalavimo, nurodyto šio reikalavimų atrašo 10.10 punkte, siekiant išauginti saugotinų veislių sėklą, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba gali patvirtinti papildomus rajonus. Tuo tikslu Augalų genų bankas teikia būtiną informaciją Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai.

12. Papildomuose rajonuose išaugintą sėklą leidžiama naudoti tik kilmės rajone.

13. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba privalo pateikti Komisijai ir kitoms ES valstybėms informaciją apie siūlomus patvirtinti papildomus rajonus, kuriuose siekiama auginti saugotinų augalų veislių sėklą, nurodytą šio reikalavimų aprašo 11 punkte. Europos Komisija ir kitos ES valstybės per dvidešimt darbo dienų nuo šios informacijos gavimo gali pateikti klausimą svarstyti Žemės ūkio, sodininkystės, daržininkystės ir miškininkystės sėklos bei dauginamosios medžiagos nuolatiniam komitetui (toliau – Nuolatinis komitetas) ir, jei būtina, nustatyti papildomiems rajonams apribojimus ar sąlygas. Tais atvejais, kai Europos Komisija ar kitos ES valstybės nepateikia prašymo klausimą dėl papildomų rajonų nustatymo svarstyti Nuolatiniajame komitete, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba gali patvirtinti papildomus saugotinos veislės sėklos auginimo rajonus.

14. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba galutinai nesertifikuotą sėklą sertifikuoja, jeigu:

14.1. ji išauginta iš sėklų, oficialiai sertifikuotų vienoje ar keliose ES valstybėse arba trečiojoje šalyje, kurioje išaugintą sėklą Europos Sąjungos Taryba (toliau – Taryba) pripažino lygiaverte, kaip ir sėklą, išaugintą Bendrijoje, arba sėklos buvo išaugintos tiesiogiai sukryžminus ES valstybėje oficialiai sertifikuotą elitinę sėklą su tokia pat sėkla, išauginta trečiojoje valstybėje, kurią Taryba pripažino lygiaverte, kaip ir išaugintą Bendrijoje, ir kurių derlius nuimtas kitoje ES valstybėje;

14.2. sėkla buvo išauginta ES valstybėje tiesiogiai iš superelitinės sėklos, jei sąlygos tos kategorijos sėklai išauginti buvo išlaikytos.

15. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, gavusi prašymą, taip pat gali sertifikuoti trečiojoje šalyje nuimtą sėklą, jeigu:

15.1. ji išauginta tiesiogiai iš elitinės arba sertifikuotos pirmosios reprodukcijos sėklos, oficialiai sertifikuotos vienoje ar keliose ES valstybėse arba trečiojoje šalyje, kurioje išaugintą sėklą Taryba pripažino lygiaverte, kaip ir sėklą, išaugintą Bendrijoje, arba tiesiogiai sukryžminus ES valstybėje sertifikuotą elitinę sėklą su pirmiau paminėta trečiojoje šalyje oficialiai sertifikuota elitine sėkla;

15.2. sėkla aprobuota pagal tą pačią aprobavimo metodiką, kaip ir sėkla, išauginta ES valstybėje, ir atitiko atitinkamos kategorijos sėklai keliamus reikalavimus;

15.3. sėklą oficialiai ištyrus nustatyta, kad ji atitinka šio reikalavimų atrašo 2–3 prieduose nustatytus reikalavimus.

16. Sėkla, kuriai suteikiamos tokios pačios garantijos dėl jos požymių, tyrimo priemonių, tapatumo užtikrinimo, žymėjimo ir kontrolės, nuimta trečiojoje šalyje, šiais atžvilgiais yra Tarybos pripažįstama lygiaverte kaip ir nuimta Europos Bendrijoje ir atitinkanti šio reikalavimų aprašo nuostatas.

17. Hibridinių rugių sėkla nesertifikuojama kaip sertifikuota sėkla, jeigu vegetaciniais bandymais buvo nustatyta, kad sėkla neatitinka elitinei sėklai keliamų reikalavimų dėl individų, įskaitant vyriškojo nevaisingumo selekcinę liniją, požymių tapatumo ir grynumo.

18. Kai superelitinės, elitinės, sertifikuotos, sertifikuotos pirmos ir antros reprodukcijos sėklinis javų bei saugotinių veislių sėklinis pasėlis ir sėklų bei saugotinių veislių sėklų siuntos atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba išduoda sėklų sertifikatą.

19. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, atlikdama veiksmus, susijusius su sėklos sertifikavimu, bendradarbiauja su Europos Komisijos pareigūnais ir ES valstybių institucijomis, atsakingomis už sėklos sertifikavimą.

V. REIKALAVIMAI SĖKLINIAMS PASĖLIAMS

20. Oficialiajam ar įgaliotajam aprobuotojui atliekant sėklinių pasėlių ir saugotinių veislių sėklinių pasėlių aprobavimą, pasėlio savininkas privalo pateikti sėklos įsigijimo dokumentus, lauko schemas, duomenis apie priešsėlius, sėjomainas, izoliacinius atstumus. Jei veislė nėra įrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, o tik į Bendrąjį katalogą, pasėlio savininkas turi pateikti veislės aprašymą.

21. Oficialusis aprobuotojas, atlikdamas saugotinių veislių sėklinių pasėlių aprobaciją, kontroliuoja atitiktį šio reikalavimų aprašo nuostatoms, ypač augalo veislę, saugotinių veislių sėklinių pasėlių auginimo vietą ir išaugintos saugotinos veislės sėklos kiekius.

22. Aprobuojama pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintus metodinius nurodymus.

23. Javų bei saugotinių veislių sėklinis pasėlis turi būti apsėtas sėkla, kurios vegetaciniai bandymai davė patenkinamų rezultatų. Vegetaciniai bandymai atliekami pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos patvirtintas metodikas. Saugotinių veislių vegetaciniai bandymai turi būti atlikti siekiant nustatyti veislės tapatumą ir grynumą.

24. Kai priešsėlis yra kukurūzų ar sorgų rūšies (*Sorghum spp.*) augalai, pakanka atlikti vieną specialų javų pasėlio patikrinimą, kurio metu nustatoma, ar pasėlis neužkrėstas savaime įsisėjusiais priešsėlio augalais. Esant būtinybei, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba gali pakartotinai aprobuoti sėklinius pasėlius.

25. Sėkliniai javai negali būti auginami tame pat lauke po tos pat rūšies ir veislės augalų.

26. Sėkliniuose javų pasėliuose negali būti karantininių piktžolių.

27. Javų ir saugotinių veislių sėklinis pasėlis turi atitikti šio reikalavimų aprašo 1–2 priedų ir šio skyriaus reikalavimus.

28. Kad neįvyktų nepageidaujamas apsidulkinimas, minimalūs izoliaciniai atstumai nuo kaimyninių augalų turi būti tokie, kaip nurodyta šio reikalavimų aprašo 1 priede.

29. Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininkas tvirtina oficialiųjų ir įgaliotųjų aprobuotojų ir bandinių ėmėjų sąrašus bei nustato reikalavimus, keliamus oficialiesiems ir įgaliotiesiems aprobuotojams ir bandinių ėmėjams. Asmeniui pageidaujant, vienerius metus leidžiama atlikti kiekvienos javų veislės, dėl kurios įrašymo į Nacionalinį augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Lietuvos valstybiniame augalų veislių tyrimo centre (toliau – Augalų veislių tyrimo centras), bandymus siekiant surinkti informaciją apie jos ūkinį vertingumą. Tokiems bandymams pasėti leidžiamas sėklos kiekis turi neviršyti: kietųjų kviečių – 0,05 proc., avižų, miežių ir kviečių – 0,3 proc., o kitų javų rūšių – 0,1 proc. tos pat rūšies sėklos, kasmet sunaudojamos Lietuvos Respublikoje. Jeigu tokio kiekio nepakanka užsėti 10 ha plotą, leidžiama sėklos kiekį padidinti.

30. Aprobuojama, kai, atsižvelgiant į pasėlių būklę ir augimo tarpsnį, yra sąlygos atlikti atitinkamą apžiūrą.

31. Avižų, miežių, strypainių, kvietrugių, kviečių, rugių bei saugotinių veislių sėkliniai pasėliai arobuojami vieną kartą. Esant būtinybei, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba gali pakartotinai arobuoti sėklinius pasėlius.

32. Javų bei saugotinių veislių sėklinio pasėlio laukas, kurio bus arobuojamas kontrolinių laukelių dydis, jo dalių skaičius ir išdėstymas, nustatomas pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintus arovavimo metodinius nurodymus.

33. Sorgų rūšies (*Sorghum spp.*) ir kukurūzų pasėliai arobuojami žydėjimo metu:

33.1. kryžmadulkių veislės – vieną kartą;

33.2. įvaisinės linijos ar hibridai – tris kartus.

34. Strypainių, rugių pasėliuose kitos veislės augalų negali būti daugiau kaip:

34.1. elitinės sėklos pasėliuose – vienas augalas 30 m²;

34.2. sertifikuotos sėklos pasėliuose – vienas augalas 10 m².

35. Hibridinių rugių pasėliai turi būti pakankamai identiškai ir grynai, kaip reikalauja individų charakteristikos, įskaitant vyriškojo nevaisingumo selekcinę liniją.

36. Hibridinių rugių pasėliuose kitų augalų, aiškiai išsiskiriančių iš sudėtinių individų, negali būti daugiau kaip:

36.1. elitinės sėklos pasėliuose – vienas augalas 30 m²;

36.2. sertifikuotos sėklos pasėliuose – vienas augalas 10 m²; ši sąlyga arovavimo metu taikoma tik moteriškiems individams.

37. Kukurūzų augalų su aiškiais tipiškais nukrypimais nuo normos skaičius procentais neturi viršyti:

37.1. elitinės sėklos pasėliuose:

37.1.1. įvaisinės linijos – 0,1 proc.;

37.1.2. paprastųjų hibridų kiekvienas individas – 0,1 proc.;

37.1.3. kryžmadulkių veislių – 0,5 proc.;

37.2. sertifikuotos sėklos pasėliuose:

37.2.1. hibridinių veislių individų:

37.2.1.1. įvaisinės linijos – 0,2 proc.;

37.2.1.2. paprastųjų hibridų – 0,2 proc.;

37.2.1.3. kryžmadulkių veislių – 1,0 proc.;

37.2.2. kryžmadulkių veislių – 1,0 proc.

38. Auginant hibridinių veislių sėklą laikomasi šių sąlygų:

38.1. vyriškojo individo augalai turi išbarstyti pakankamą kiekį žiedadulkių, kai moteriškieji individai žydi;

38.2. tam tikrais atvejais gali būti sterilizuojami;

38.3. jei 5 proc. ar daugiau moteriškųjų individų turi žiedadulkes priimančias purkas, žiedadulkes barsčiusių ar barstančių moteriškųjų individų skaičiaus procentinė dalis neturi viršyti 1 proc. ir iš viso 2 proc. arovavimo metu. Laikoma, kad augalai barstė ar barsto žiedadulkes, jei ant 50 mm ar didesnės pagrindinės ar šoninės šluotelės ašies iš žiedažvynio išaugo dulkinės ir barstė ar barsto žiedadulkes.

39. Sorgų rūšies (*Sorghum spp.*) augalų, išskyrus pasėlių ar augalų rūšių aiškiai neatitinkančių įvaisinės linijos ar individo požymių, procentinė dalis turi neviršyti:

39.1. auginant elitinę sėklą:

39.1.1. žydint – 0,1 proc.;

39.1.2. subrendus – 0,1 proc.;

39.2. auginant sertifikuotą sėklą:

39.2.1. vyriškieji individai, kurie barsto žiedadulkes, kai moteriškieji individai atveria žiedadulkes priimančias purkas – 0,1 proc.;

39.2.2. moteriškieji individai:

39.2.2.1. žydint – 0,3 proc.;

39.2.2.2. subrendus – 0,1 proc.;

39.3. auginant sertifikuotą hibridinę sėklą:

39.3.1. vyriškieji individai turi išbarstyti pakankamą kiekį žiedadulkių, kai moteriškieji individai atveria žiedadulkes priimančias purkas;

39.3.2. jei moteriškieji individai atveria žiedadulkes priimančias purkas, žiedadulkes barsčiusio arba barstančio individo augalų procentinė dalis neturi viršyti 0,1 proc.;

39.4. kryžmadulkių ar sintetinių sorgų rūšies (*Sorghum spp.*) veislių pasėliai turi atitikti šias sąlygas: žemės ūkio augalų, kurie pripažįstami aiškiai neatitinkantys veislės požymių, skaičius turi neviršyti:

39.4.1. auginant elitinę sėklą – vienas augalas 30 m²;

39.4.2. auginant sertifikuotą sėklą – vienas augalas 10 m².

40. Hibridinių rugių pasėlių, įskaitant vyriškojo nevaisingumo selekcinę liniją, individų požymiai turi būti pakankamai tapatūs ir grynai. Pasėliai turi atitikti šias sąlygas:

40.1. tos rūšies pasėlių augalų, kurie aiškiai neatitinka individo požymių, skaičius turi neviršyti:

40.1.1. auginant elitinę sėklą – vienas augalas 30 m²;

40.1.2. auginant sertifikuotą sėklą – vienas augalas 10 m², ši sąlyga atliekant oficialųjį aprobavimą taikoma tik moteriškajam individui;

40.2. auginant elitinę sėklą, kai naudojama vyriškojo nevaisingumo selekcinė linija, individo nevaisingumas turi būti ne mažesnis nei 98 proc.;

40.3. sertifikuotą sėklą galima auginti panaudojant moteriškąją vyriškojo nevaisingumo individą su vyriškuoju individų, kuris grąžina vyriškąją vaisingumą.

41. Auginant hibridinę sertifikuotą avižų, miežių, paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių, speltų ir savidulkių kvietrugių sėklą, pasėlių atstumas nuo kitų žiedadulkių šaltinių, kad neįvyktų nepageidaujamas svetimas apdulkinimas, turi būti ne mažesnis kaip:

41.1. moteriškojo individo atstumas iki kitos tos pat rūšies veislės, išskyrus vyriškąjį individą, pasėliuose – 25 m;

41.2. šio atstumo galima nesilaikyti, jei pasėlis apsaugotas nuo nepageidaujamo svetimo apdulkinimo.

42. Pasėliai turi būti tapatūs ir grynai pagal individų charakteristikas. Saugotinių veislių sėkliniai pasėliai turi būti tapatūs.

43. Jei sėkla auginama naudojant chemines hibridizavimo medžiagas, pasėliai turi atitikti šias sąlygas:

43.1. kiekvieno individo veislės grynumas turi būti:

43.1.1. avižų, miežių, paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių ir speltų – 99,7 proc.;

43.1.2. savidulkių kvietrugių – 99 proc.;

43.1.3. mažiausias hibridiškumas turi būti 95 proc. Hibridiškumo procentas apskaičiuojamas pagal tarptautines metodikas. Kai hibridiškumas nustatomas tiriant sėklą prieš sertifikavimą, aprobuojant jo nustatyti nebūtina.

44. Sėklos vertingumą mažinančių kenksmingųjų organizmų, pirmiausia kūlių – *Ustilagineae*, turi būti kuo mažiau.

VI. JAVŲ SĖKLOS KOKYBĖS REIKALAVIMAI

45. Sertifikuojama sėkla turi atitikti šio reikalavimų aprašo 3 priede nurodytas sąlygas. Sertifikuojama superelitinė sėkla turi atitikti nehibridinių, hibridinių, kryžmadulkių veislių, įvaisinės linijos ir paprastųjų hibridų elitinei sėklai keliamus reikalavimus. Sėklos, dėl kurių įtraukimo į Nacionalinį augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Augalų veislių tyrimo centre, strypainiai, išskyrus hibridus, sėjamieji rugiai, dvispalviai sorgai, paprastieji kukurūzai ir sėjamosios avižos, paprastieji miežiai, paprastieji kviečiai, kietieji kviečiai, speltos hibridai bei kvietrugiai, išskyrus apsidulkinančias veisles, turi atitikti sertifikuotai sėklai 1–3 prieduose keliamus reikalavimus, o sėjamosios avižos, paprastieji miežiai, paprastieji kviečiai, kietieji kviečiai, speltos ir kvietrugių apsidulkinančios veislės, išskyrus visų išvardytų veislių hibridus, sėkla turi atitikti V skyriaus nuostatas, taikomas

apsidulkinančioms veislėms, ir sertifikuotai antros reprodukcijos sėklai keliamus 2–3 prieduose nurodytus reikalavimus.

46. Saugotinių veislių sėklos tyrimai atliekami siekiant nustatyti, ar minėtoji sėkla atitinka sertifikuotai sėklai keliamus reikalavimus. Tyrimai atliekami pagal patvirtintus tarptautinius metodus, o jei tokių metodų nėra, taikant atitinkamus metodus.

47. Sėkla, neatitinkanti šio reikalavimų atrašo 3 priede nurodytų rodiklių, gali būti priskirta žemesnei kategorijai arba pripažįstama netinkama.

48. Bandiniai iš sertifikavimui skirtų sėklos siuntų turi būti imami oficialiai arba oficialiai prižiūrint pagal patvirtintus metodus. Kontrolės pagal šio reikalavimų atrašo 75 punktą tikslais sėklos bandiniai imami oficialiai.

49. Sėklos ir saugotinių veislių sėklos bandiniai imami iš vienaarūšių siuntų, maksimalus sėklos siuntos svoris ir minimalus bandinio svoris yra nurodyti šio reikalavimų aprašo 4 priede. Sėklos, dėl kurių įtraukimo į Nacionalinį augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Augalų veislių tyrimo centre, bandiniai imami iš vienaarūšių siuntų. Maksimalus sėklos siuntos svoris ir minimalus bandinio svoris yra nurodytas šio reikalavimų aprašo 4 priede.

50. Maksimalus sėklos siuntos svoris negali viršyti 5 proc., negu nurodyta šio reikalavimų aprašo 4 priede. Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininkas tvirtina bandinių atrinkimo metodiką.

51. Sėklos užkrėtimas kenksmingaisiais organizmais turi būti minimalus. Sėkloje negali būti gyvų svirno kenkėjų, jų lervų, tuščiųjų avižų bei jų hibridų ir nelabųjų svidrių sėklų.

52. Sėklos daigumo galiojimo laikas – vieneri metai.

53. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba sertifikatą, patvirtinantį, kad sėkloje nėra tuščiosios avižos, išduoda, jeigu aprobavimo metu pasėlyje ir išanalizavus ne mažesnę kaip 1 kg sėklos bandinį tuščiosios avižos nerandama.

54. Didžiausias skleročių ar jų fragmentų skaičius šio reikalavimų aprašo 4 priedo 3 skiltyje nurodytos masės bandinyje:

54.1. javų, išskyrus hibridinius rugius:

54.1.1. elitinės sėklos – 1;

54.1.2. sertifikuotos sėklos – 3;

54.2. hibridinių rugių:

54.2.1. elitinės sėklos – 1;

54.2.2. sertifikuotos sėklos – 4.

55. Sertifikuotos hibridinių avižų, miežių, paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių, speltų ir savidulkių kvietrugių sėklos minimalus veislinis grynumas turi būti 90 proc. Veislinis grynumas tikrinamas atliekant vegetacinius bandymus.

56. Auginant sorgų rūšies (*Sorghum spp.*) ir kukurūzų hibridinių veislių sertifikuotą sėklą naudojami moteriškasis vyriškai nevaisingas individas ir vyriškasis individas, kuris negrąžina vyriškojo vaisingumo. Sėkla ruošama:

56.1. sumaišant sėklos siuntas veislei proporcinga dalimi, kai naudojamas moteriškasis vyriškai sterilus individas ir moteriškasis vyriškai vaisingas individas;

56.2. auginant moteriškąjį vyriškai nevaisingą individą ir moteriškąjį vyriškai vaisingą individą veislei proporcinga dalimi. Šių individų dalys patikrinamos aprobuojant.

57. Sėklos, naudojamos mišiniams, kiekvieno individo kokybė prieš sumaišant sertifikuojama atskirai ir turi atitikti šio reikalavimų atrašo 3 priede nurodytus rodiklius.

58. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras, remdamasis Europos Komisijos priimtu sprendimu, gali nustatyti mažesnius javų sėklos daigumo reikalavimus.

VII. EUROPOS BENDRIJOS PALYGINAMIEJI BANDYMAI

59. Europos Bendrijos palyginamieji bandymai skirti Europos Bendrijoje javų sėklos bandinių vegetaciniams bandymams atlikti, kurių tikslas – suderinti sertifikavimo metodus bei

patikrinti, ar javų sėklos atitinka nustatytus reikalavimus. Europos Bendrijos palyginamieji bandymai apima pašarinių augalų sėklas:

- 59.1. importuotas iš trečiųjų šalių;
- 59.2. skirtas ekologinei žemdirbystei;
- 59.3. skirtas išsaugoti augalų genetiniams ištekliams bei *in situ* apsaugai.

VIII. JAVŲ SĖKLOS TIEKIMO RINKAI REIKALAVIMAI

60. Tiekiamai rinkai superelitinė, elitinė, sertifikuota, sertifikuota pirmos ir antros reprodukcijos javų sėkla bei saugotinių veislių sėkla turi būti sertifikuota ir veislės įrašytos į Nacionalinį augalų veislių sąrašą ar Bendrąjį katalogą.

61. Iš trečiųjų šalių įvežama javų sėkla turi būti Tarybos sprendimu pripažinta lygiaverte, kaip ir išauginta Bendrijoje.

62. Tiekiamos rinkai superelitinės, elitinės, sertifikuotos, sertifikuotos pirmos ir antros reprodukcijos sėklos fasuotės turi būti paženklintos oficialiosios institucijos etiketėmis.

63. Tiekėjas, tiekdamas rinkai pagal šio reikalavimų aprašo 58 punkte nurodytą sąlygą sėklą, kuri neatitinka šio reikalavimų aprašo 3 priede nurodytų daigumo rodiklių, specialioje etiketėje privalo nurodyti savo pavardę ar juridinio asmens pavadinimą, adresą, sėklos siuntos numerį bei sėklos daigumą.

64. Tiekėjas yra atsakingas už tiekiamos rinkai sėklos daigumą, kurį jis nurodo specialioje etiketėje pagal šio reikalavimų aprašo 63 punkto nuostatą.

65. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba kontroliuoja sėklą rinkoje, siekdama nustatyti, ar tiekėjai laikosi nuostatų, nurodytų šių reikalavimų apraše.

66. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba gali sertifikuoti:

66.1. superelitinę, elitinę, sertifikuotą ir sertifikuotą pirmos ir antros reprodukcijos sėklą, kuriai dar nebaigti atlikti kokybės, ypač daigumo, tyrimai, nurodyti šių reikalavimų 3 priede. Tokia sėkla sertifikuojama tik asmeniui pateikus išankstinius sėklos kokybės tyrimų rezultatus bei šią informaciją:

66.1.1. pirmojo pirkėjo vardą, pavardę / pavadinimą;

66.1.2. pirmojo pirkėjo adresą / buveinę;

66.2. elitinę sėklą, kuri neatitinka šio reikalavimų aprašo 3 priede išdėstytų daigumo rodiklių, leidžiama tiekti rinkai. Šiuo atveju etiketėje nurodomas daigumas, asmens vardas ir pavardė / pavadinimas, adresas / buveinė bei sėklos siuntos numeris.

67. Tiekėjas yra atsakingas, kad tiekiamos rinkai sėklos kokybė atitiktų šio reikalavimų aprašo 3 priede nurodytus kokybės rodiklius.

68. Tiekėjas privalo užtikrinti, kad sėkla atitiktų šio reikalavimų aprašo 3 priede nustatytus daigumo rodiklius. Tiekiant sėklą rinkai, etiketėje nurodoma: asmens vardas, pavardė / pavadinimas, adresas / buveinė, sėklos siuntos numeris.

69. Šio reikalavimų aprašo 66 ir 68 punktų nuostatos netaikomos sėklai, importuotai iš trečiųjų šalių.

70. Tiekiant rinkai daugiau kaip 2 kilogramus sėklos, kuri yra importuota iš trečiųjų šalių, ant sėklos fasuotės etiketės turi būti pateikta ši informacija:

70.1. rūšis;

70.2. veislė;

70.3. kategorija;

70.4. sėklos išauginimo šalis ir institucija, atsakinga už sėklos sertifikavimą;

70.5. šalis siuntėja;

70.6. importuotojas;

70.7. sėklos kiekis.

71. Tiekti rinkai perdirbti skirtą sėklą galima, jei užtikrinamas jos tapatumas.

72. Genetiškai modifikuotų augalų veislių fasuočių etikečių ir sertifikate turi būti užrašas GMO (genetiškai modifikuotas organizmas).

73. Selekciniui pageidaujant genealoginių individų aprašymas laikomas konfidencialia informacija.

74. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatytu laikotarpiu tiekėjas gali tiekti rinkai:

74.1. nedidelį sėklos kiekį moksliniams tikslams ar selekciniam darbui;

74.2. nustatytą sėklos kiekį kitiems tyrimams ar bandymams, jei ji priklauso veislėms, dėl kurių ES valstybėje yra pateikta paraiška dėl įtraukimo į Nacionalinį augalų veislių sąrašą.

75. Sėklos tiekimu rinkai nelaikomi šie veiksmai:

75.1. sėklos tiekimas kontrolės institucijoms, siekiant atlikti oficialius tyrimus;

75.2. sėklos tiekimas paslaugų teikėjams, siekiant jas apdoroti ar fasuoti, kai paslaugų teikėjas neįgauna turtinių teisių į sėklą;

75.3. sėklos tiekimas tam tikromis sąlygomis paslaugų teikėjams, turint tikslą išauginti tam tikrą žemės ūkio žaliavą, skirtą pramoniniams tikslams, ar išauginti sėklą, skirtą tolesniam dauginimui. Šiuo atveju turi būti užtikrinta, kad paslaugų teikėjas neįgytų turtinės teisės į patiektą sėklą ar į gautą derlių. Sėklos tiekėjas turi pateikti Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai sutarties ar jos atitinkamų dalių kopijas, sudarytas su paslaugų teikėju. Sutartyje turi būti nurodyta, kokius reikalavimus atitinka tiekiama sėkla.

76. Sėkla laikoma atskirai pagal rūšis, kategorijas ir reprodukcijas. Rinkai sėkla ruošiamą ir laikoma siuntomis. Sėklos siuntos kokybė patvirtinama sertifikatu.

77. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras, remdamasis Europos Komisijos sprendimu, gali nustatyti javų veislių, neįrašytų į Nacionalinį augalų veislių sąrašą ar Bendrąjį katalogą, reikalavimus. Šiais atvejais naudojama sėklos etiketė turi būti rudos spalvos, joje nurodoma, kad šiai sėklai taikomi mažesni reikalavimai negu išdėstyti šio reikalavimų atrašo 3 priede.

78. Tiekiama rinkai superelitinė sėkla turi atitikti elitinei sėklai keliamus reikalavimus. Superelitinė, elitinė, sertifikuota ir sertifikuota pirmos ir antros reprodukcijos sėkla, taip pat sertifikuota saugotinių veislių sėkla turi būti tiekiama rinkai tik vienu rūšimis siuntomis ir sandariose fasuotėse. Fasutos ženklinama Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, o saugotinių veislių sėklos – tiekėjas. Jos turi būti paženklintos taip, kad nebūtų galima atidaryti nepažeidus ženklinimo sistemos. Fasutos ženklinamos prie jų pritvirtinant etiketes.

79. Fasutos, paženklintas Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos etiketėmis, gali pakartotinai ženklinti tik Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba. Pakartotinai ženklindama sėklos fasutes, prie jų tvirtina lipduką, kuriame nurodo:

79.1. „pakartotinis ženklinimas“;

79.2. pakartotinio ženklinimo data;

79.3. „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos“.

80. Ant superelitinės, elitinės, sertifikuotos, sertifikuotos pirmos ir antros reprodukcijos sėklos fasuočių tvirtinamos Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos etiketės turi būti nenaudotos, ne mažesnės kaip 110 x 67 mm dydžio ir jose turi būti tokia informacija:

80.1. superelitinės sėklos etiketėje turi būti pateikta ši informacija:

80.1.1. nuoroda „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuva“;

80.1.2. sėklos siuntos numeris;

80.1.3. ženklinimo data (metai, mėnuo);

80.1.4. bandinio ėmimo data (metai, mėnuo);

80.1.5. augalo rūšis;

80.1.6. veislė;

80.1.7. žodžiai „superelitinė sėkla“;

80.1.8. sėklos išauginimo šalis;

80.1.9. deklaruojama neto ar bruto masė;

80.1.10. jei sėkla yra chemiškai apdorota, nurodoma apdorojimo medžiaga bei apytikris grynojo sėklos svorio ir bendrojo svorio santykis;

80.2. elitinės, sertifikuotos, sertifikuotos pirmos ir antros reprodukcijos sėklos etiketėje turi būti pateikta ši informacija:

80.2.1. žodžiai „EB taisyklės ir standartai“;

80.2.2. „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuva“;

80.2.3. siuntos numeris;

80.2.4. ženklavimo data (metai, mėnuo);

80.2.5. bandinio ėmimo data (metai, mėnuo);

80.2.6. augalo rūšis, nurodyta bent lotyniškais raidėmis užrašytu botaniniu pavadinimu, kuris gali būti sutrumpintas, nenurodant autorių pavadinimų ar pavardžių;

80.2.7. veislė, nurodyta bent lotyniškais raidėmis;

80.2.8. kategorija;

80.2.9. sėklos išauginimo šalis;

80.2.10. deklaruojama neto ar bruto masė;

80.2.11. jei sėkla yra chemiškai apdorota, nurodoma apdorojimo medžiaga bei apytikris grynojo sėklos svorio ir bendrojo svorio santykis;

80.2.12. jei veislė yra hibridinė ar įvaisinės linijos:

80.2.12.1. elitinės sėklos – hibrido ar įvaisinės linijos (toliau – individas) pavadinimas, kuriuo ji įrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą ar Bendrąjį katalogą, pateikiant arba nepateikiant nuorodą į hibridinę veislę. Tuo atveju, jei naudojamas individas gauti hibridinę veislę, rašomas žodis „individas“;

80.2.12.2. kitais elitinės sėklos atvejais nurodomas individo pavadinimas bei rašomas žodis „individas“ ir pateikiama nuoroda į hibridinę veislę. Nuoroda į individo funkciją (vyriškoji ar moteriškoji) gali būti nepateikiama;

80.2.12.3. sertifikuotos sėklos – veislės pavadinimas ir žodis „hibridinė“;

80.2.13. kai sėklos daigumas buvo tikrintas pakartotinai, ženklinama pagal šio reikalavimų aprašo 79 punkto nuostatas;

80.3. sėklos mišinių etiketėje turi būti pateikta ši informacija:

80.3.1. mišinys (veislė ar rūšis);

80.3.2. „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuva“;

80.3.3. siuntos numeris;

80.3.4. ženklavimo data (metai, mėnuo);

80.3.5. rūšys, kategorija, veislė, šalis gamintoja ir kiekvieno individo dalies masė;

80.3.6. deklaruojama neto ar bruto masė;

80.3.7. jei sėkla yra chemiškai apdorota, nurodoma apdorojimo medžiaga bei apytikris grynojo sėklos svorio ir bendrojo svorio santykis;

80.3.8. kai pakartotinai tirtas sėklų mišinio visų individų daigumas, ženklinama pagal šio reikalavimų aprašo 79 punkto nuostatas.

80.3.9. žodžiai „leista tiekti rinkai tik Lietuvos Respublikos teritorijoje“;

80.4. ant tiekiamos rinkai sėklos, dėl kurios įtraukimo į Nacionalinį augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Augalų veislių tyrimo centre, fasuočių tvirtinama oranžinės spalvos etiketė, kurioje turi būti viena iš oficialių ir Europos Bendrijos kalbų pateikta informacija:

80.4.1. nuoroda „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuva“;

80.4.2. sėklos siuntos numeris;

80.4.3. ženklavimo data (metai, mėnuo);

80.4.4. augalo rūšis;

80.4.5. veislės pavadinimas ir paraiškos numeris (Augalų veislių tyrimo centrui asmens pateiktos ir įregistruotos paraiškos numeris);

80.4.6. nuoroda „oficialiai dar neįtraukta veislė“;

80.4.7. nuoroda „tik tyrimams ir bandymams“;

80.4.8. jeigu veislė genetiškai modifikuota, žodžiai „genetiškai modifikuota veislė“;

80.4.9. deklaruojamas neto ar bruto svoris;

80.4.10. jei sėkla yra chemiškai apdorota, nurodoma apdorojimo medžiaga bei apytikris grynojo sėklos svorio ir bendrojo svorio santykis.

81. Saugotinos veislės sėklos fasuotės ar konteineriai turi turėti tiekėjo etiketę, išspausdintą užrašą ar spaudą, kuriame turi būti nurodyta:

81.1. žodžiai „EB taisyklės ir standartai“;

81.2. asmens, atsakingo už etikečių ar jo tapatybės ženklo pritvirtinimą, pavardę ir adresą;

81.3. ženklinimo data (metai) arba paskutiniojo bandinio siekiant ištirti daigumą paėmimo data (metai);

81.4. paskutiniojo bandinio siekiant ištirti daigumą paėmimo data (metai);

81.5. augalo rūšis (-ys);

81.6. saugotinos veislės pavadinimas;

81.7. žodžiai „saugotina veislė“;

81.8. kilmės rajonas;

81.9. jei saugotinos veislės sėklos išauginimo rajonas nesutampa su kilmės rajonu, pateikiama nuoroda į rajoną, kuriame išauginta sėkla;

81.10. siuntos atpažinties numeris, kurį suteikia asmuo, atsakingas už etikečių pritvirtinimą;

81.11. deklaruojama neto arba bruto masė arba sėklų skaičius;

81.12. tais atvejais, kai yra nurodoma sėklos masė ir sėklos yra chemiškai apdorotos (granuliuotos pesticidais, dražuotos ar apdorotos kitais priedais), nurodoma apdorojimo medžiaga ar priedas bei apytikris grynojo sėklos svorio ir bendrojo svorio santykis.

82. Javų sėklos etikečių spalvos:

82.1. superelitinės sėklos A – balta su violetine 5 mm pločio nuo kairiojo viršutinio kampo į dešinę įžambiai einančia juosta;

82.2. elitinės sėklos B – balta;

82.3. sertifikuotos sėklos ir sertifikuotos sėklos pirmos reprodukcijos C ir C1 – mėlyna;

82.4. sertifikuotos sėklos antros reprodukcijos C2 – raudona;

82.5. sėklos mišinių – žalia.

83. Kiekvienai sėklos siuntai suteikiamas numeris, kuriame žymimi:

83.1. sertifikavimo metai (dviženklis skaičius);

83.2. apskrities (auginimo vietovės) pavadinimas (santrumpa);

83.3. tiekėjo registracijos numeris;

83.4. javų siuntos eilės numeris;

83.5. šalies kodas (LT).

84. Galutinai nesertifikuotos sėklos etiketėje turi būti pateikta ši informacija:

84.1. nuoroda „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuva“;

84.2. augalo rūšis bent lotyniškais raidėmis užrašytu botaniniu pavadinimu, kuris gali būti sutrumpintas, autorių pavadinimai ar pavardės nenurodomos;

84.3. veislė, prie veislių (įvaisinių linijų, hibridinių), kurios bus naudojamos tik kaip individai gauti hibridines veisles, rašomas žodis „individas“;

84.4. kategorija;

84.5. hibridinių veislių – žodis „hibridas“;

84.6. lauko ar siuntos numeris;

84.7. deklaruojama neto arba bruto masė;

84.8. žodžiai „galutinai nesertifikuota sėkla“.

85. Galutinai nesertifikuotos sėklos etiketės spalva yra pilka.

86. Galutinai nesertifikuotos sėklos sertifikate turi būti pateikta ši informacija:

86.1. sertifikatą išduodanti institucija;

- 86.2. augalo rūšis bent lotyniškais raidėmis užrašytu botaniniu pavadinimu, kuris gali būti sutrumpintas, autorių pavadinimai ar pavardės nenurodomos;
- 86.3. veislė bent lotyniškais raidėmis;
- 86.4. kategorija, žodžiai „galutinai nesertifikuota sėkla“;
- 86.5. laukui apsėti naudotos sėklos siuntos numeris ir tą sėklą sertifikavusios šalies ar šalių pavadinimas;
- 86.6. lauko ar siuntos numeris;
- 86.7. žemės ploto, kuriame sėkla buvo išauginta, dydis;
- 86.8. nuimtos sėklos kiekis ir fasuočių skaičius;
- 86.9. sertifikuotos sėklos atveju – reprodukcijų skaičius;
- 86.10. patvirtinimas, kad sėkliniai pasėliai, iš kurių užauginta sėkla, atitinka reikalavimus;
- 86.11. išankstiniai sėklos kokybės tyrimų, jeigu jie buvo atlikti, rezultatai.
87. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba nustato šias sąlygas dėl informacijos pateikimo neištrinamais spaudmenimis ant elitinės, sertifikuotos ir sertifikuotos pirmos ir antros reprodukcijos javų sėklos fasuočių:
- 87.1. informacija neištrinamais spaudmenimis išspausdinama arba įspaudžiama ant fasuotės;
- 87.2. spausdinimo ar įspaudimo išdėstymas ir spalva turi atitikti naudojamos etiketės spalvą;
- 87.3. išspausdinami arba įspaudžiami duomenys yra nurodyti šio reikalavimų aprašo 80.2.4, 80.2.5 ir 80.2.8 punktuose;
- 87.4. kiekviena fasuotė turi oficialiai priskirtą serijos numerį, kurį neištrinamais spaudmenimis išspausdina, įspaudžia ar perforuoja fasuotę spausdinanti įmonė. Ji informuoja Valstybinę sėklų ir grūdų tarnybą apie išduotų fasuočių skaičių ir serijos numerius;
- 87.5. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba kontroliuoja parduotos sėklos kiekio, įskaitant kiekvienos siuntos fasuočių skaičių ir turinį, taip pat serijos numerių apskaitą ir tikrina gamintojų apskaitos dokumentus.
88. Saugotinos veislės sėklą leidžiama tiekti rinkai, jei laikomasi šių reikalavimų:
- 88.1. išauginta kilmės rajone ar patvirtintuose papildomuose rajonuose;
- Pastaba. Išaugintą saugotinių veislių sėklą papildomuose rajonuose leidžiama naudoti tik kilmės rajone, išskyrus atvejus, nurodytus šio reikalavimų aprašo 88.3 punkte;
- 88.2. tiekiama rinkai kilmės rajone;
- 88.3. saugotinių veislių sėklą leidžiama tiekti rinkai Lietuvos teritorijoje patvirtintuose papildomuose rajonuose tais atvejais, jei papildomuose rajonuose yra panašios kilmės rajonui natūralios ar pusiau natūralios tos veislės buveinės.
89. Patvirtinant kilmės rajonus, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba turi užtikrinti, kad kilmės rajone būtų paliktas sėklos kiekis, nurodytas šio reikalavimų aprašo 90 punkte, siekiant išsaugoti saugotiną veislę kilmės rajone.
90. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba kontroliuoja, kad tiekiama rinkai kiekvienos saugotinos veislės sėkla neturi viršyti 0,5 proc. tam tikros augalų rūšies sėklos kiekio, išauginto per vieną auginimo sezoną Lietuvos Respublikoje, ar kiekio, kurio reikia apsėti 100 ha, priklausomai nuo to, kuris kriterijus yra didesnis. Tiekiama rinkai saugotinių veislių kviečių, paprastųjų miežių ir paprastųjų kukurūzų sėkla neturi viršyti 0,3 proc. sėklos kiekio ar kiekio, kurio reikia apsėti 100 ha, priklausomai nuo to, kuris kriterijus yra didesnis.
91. Tiekiamas rinkai visas bendras saugotinos veislės sėklos kiekis neturi viršyti 10 proc. tam tikros augalų rūšies sėklos kiekio, sunaudojamo Lietuvos Respublikoje.
92. Tais atvejais, kai viršijamas sėklos kiekis, nurodytas šio reikalavimų aprašo 91 punkte, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba nustato kiekvienam tiekėjui leidžiamus tiekti rinkai vegetacijos sezono metu saugotinos veislės sėklos kiekius.
93. Tais atvejais, kai sėklos kiekio, nurodyto šio reikalavimų aprašo 91 punkte, neužtenka apsėti 100 ha žemės ploto, tiekėjui leidžiama didžiausią tos rūšies sėklos,

kiekvienais metais naudojamos Lietuvos Respublikoje, kiekį padidinti iki kiekio, reikalingo apsėti 100 ha.

94. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, Europos Komisijai ar kitoms ES valstybėms paprašius, informuoja apie saugotinos veislės sėklos, tiekiamos rinkai Lietuvos Respublikoje, kiekius.

IX. REIKALAVIMAI ĮGALIOJESiems APROBUOTOJAMS

95. Įgaliotasis aprobuotojas privalo būti kvalifikuotas, turėti įgaliotojo aprobuotojo leidimą, kurį išduoda Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, ir pateikti pasirašytą raštišką pareiškimą, kuriuo įgaliotasis aprobuotojas įsipareigoja laikytis aprobavimo metodinių nurodymų. Įgaliotasis aprobuotojas negali turėti asmeninės naudos, susijusios su aprobavimo atlikimu.

96. Įgaliotąjį aprobuotoją, atliekantį sėklinių pasėlių aprobavimą, kontroliuoja oficialusis aprobuotojas.

97. Sėkliniai javų pasėliai, kuriuos reikės tikrinti, auginami iš sėklos, kurios vegetaciniai bandymai yra atlikti ir šios kontrolės rezultatai yra patenkinami.

98. Oficialusis aprobuotojas privalo kontroliuoti ne mažiau kaip 5 proc. sėklinių pasėlių, aprobuotų įgaliotojo aprobuotojo.

99. Oficialiems vegetaciniams bandymams ir atitinkamais atvejais oficialiems sėklos laboratoriniams tyrimams dėl veislės tapatumo ir veislinio grynumo patikrinimo imama dalis sėklos bandinių iš sėklos siuntų.

100. Oficialiajam aprobuotojui nustačius, kad įgaliotasis aprobuotojas tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė aprobavimo metodikos nurodymus, jam pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintą tvarką turi būti laikinai sustabdomas leidimas aprobuoti sėklinius pasėlius ir paskiriamas atitinkamas mokymo kursas, kurį išklauses, įgaliotasis aprobuotojas privalo išlaikyti egzaminą. Jei nuo pažeidimo nustatymo datos pažeidimas per metus pasikartoja, įgaliotajam aprobuotojui panaikinamas įgaliotojo aprobuotojo leidimas. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba užtikrina, kad pažeidimo atveju patikrintos sėklos sertifikavimas būtų panaikinamas, nebent būtų įrodyta, kad ši sėkla atitinka visus jai keliamus reikalavimus.

X. REIKALAVIMAI ĮGALIOJESiems BANDINIŲ ĖMĖJAMS

101. Įgaliotasis bandinių ėmėjas privalo turėti įgaliotojo bandinių ėmėjo leidimą, kurį išduoda Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba.

102. Įgaliotasis bandinių ėmėjas privalo turėti reikiamą kvalifikaciją, kuri įgyta mokymo kursuose, surengtuose pagal oficialiesiems bandinių ėmėjams taikomas sąlygas, ir patvirtinta išlaikius oficialius egzaminus.

103. Įgaliotaisiais bandinių ėmėjais gali būti:

103.1. nepriklausomi fiziniai asmenys;

103.2. fizinių arba juridinių asmenų, neužsiimančių sėklos gamyba, dauginimu, perdirbimu, tiekimu rinkai, samdomi fiziniai asmenys;

103.3. fizinių arba juridinių asmenų, užsiimančių sėklos gamyba, dauginimu, perdirbimu, tiekimu rinkai, samdomi fiziniai asmenys. Šiuo atveju įgaliotasis bandinių ėmėjas bandinius gali imti tik iš sėklos siuntų, pagamintų šių fizinių arba juridinių asmenų vardu, išskyrus atvejus, kai pirmiau paminėti fiziniai arba juridiniai asmenys, prašymą dėl sėklos sertifikavimo padavęs asmuo ir Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba susitaria kitaip.

104. Įgaliotąjį bandinių ėmėją, imantį sėklos bandinius, kontroliuoja oficialusis bandinių ėmėjas. Imant bandinius automatinio būdu, turi būti laikomasi procedūrų, patvirtintų Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko įsakymu, ir tai atliekama oficialiai prižiūrint.

105. Oficialiosios priežiūros pagal šio reikalavimų atrašo 104 punktą taikymo tikslais oficialieji sėklos bandinių ėmėjai ima kontrolinius bandinius iš dalies sėklos siuntų, skirtų oficialiajam sertifikavimui. Ši dalis iš principo kuo lygiau paskirstoma tarp fizinių arba juridinių asmenų, pateikusių sėklą sertifikuoti, bei pagal pateiktas rūšis, tačiau ji taip pat gali būti skirta konkrečiai abejonei pašalinti. Ši dalis turi būti ne mažesnė kaip 5 proc. Šis kontrolinių bandinių ėmimas netaikomas bandinių ėmimui automatinio būdu. Kontroliniai bandiniai palyginami su sėklos bandiniais, paimtais iš tos pačios siuntos oficialiai prižiūrint.

106. Oficialiajam bandinių ėmėjui nustačius, kad įgaliotasis bandinių ėmėjas tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė bandinių ėmimo metodikos nurodymus, jam pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintą tvarką turi būti laikinai sustabdomas leidimas imti sėklos bandinius ir paskiriamas atitinkamas mokymo kursas, kurį išklauseęs, įgaliotasis bandinių ėmėjas privalo išlaikyti egzaminą. Jei nuo pažeidimo nustatymo datos pažeidimas per metus pasikartoja, įgaliotajam bandinių ėmėjui panaikinamas įgaliotojo bandinių ėmėjo leidimas. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba užtikrina, kad pažeidimo atveju patikrintos sėklos sertifikavimas būtų panaikinamas, nebent būtų įrodyta, kad ši sėkla atitinka visus jai keliamus reikalavimus.

XI. REIKALAVIMAI ĮGALIOTOSIOMS LABORATORIJOMS

107. Įgaliotoji laboratorija privalo turėti leidimą, kurį išduoda Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, suteikiantį teisę atlikti sėklos kokybės tyrimus.

108. Įgaliotoji laboratorija privalo:

108.1. turėti darbuotoją, kuris tiesiogiai atsakytų už laboratorijos techninę veiklą ir turėtų techninio vadovavimo sėklų tyrimų laboratorijai kvalifikaciją;

108.2. turėti darbuotoją, kuris turėtų reikiamą kvalifikaciją, įgytą mokymo kursuose, surengtuose pagal oficialiosios sėklų tyrimų laboratorijos darbuotojams taikomas sąlygas, ir patvirtintą išlaikius oficialius egzaminus;

108.3. būti įkurta patalpose ir turėti įrangą, kurią Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba laiko tinkama sėklai tirti.

109. Įgaliotoji laboratorija gali būti:

109.1. nepriklausoma;

109.2. priklausanti juridiniam asmeniui, užsiimančiam sėklos gamyba, dauginimu, perdirbimu, tiekimu rinkai. Šiuo atveju įgaliotoji laboratorija gali tirti tik sėklos siuntas, kurias pagamino šio juridinio asmens vardu, išskyrus atvejus, kai minėtas juridinis asmuo, prašymą dėl sėklos sertifikavimo padavęs asmuo ir Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba susitaria kitaip.

110. Įgaliotosios laboratorijos veiklą, susijusią su sėklos tyrimais, kontroliuoja Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba.

111. Oficialiosios priežiūros pagal šio reikalavimų atrašo 110 punktą taikymo tikslais oficialaus sėklos tyrimo metu kontroliuojama dalis sėklos siuntų, skirtų oficialiajam sertifikavimui. Ši dalis iš principo kuo lygiau paskirstoma tarp juridinių asmenų, pateikusių sėklą sertifikuoti, bei pagal pateiktas rūšis, tačiau ji taip pat gali būti skirta konkrečiai abejonei pašalinti. Ši dalis turi būti ne mažesnė kaip 5 proc.

112. Oficialiajai laboratorijai nustačius, kad įgaliotoji laboratorija tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė sėklos kokybės tyrimų metodikos nurodymus, jai pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintą tvarką turi būti laikinai sustabdomas arba panaikinamas leidimas atlikti sėklos kokybės tyrimus. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba užtikrina, kad pažeidimo atveju patikrintos sėklos sertifikavimas būtų panaikinamas, nebent būtų įrodyta, kad ši sėkla atitinka visus jai keliamus reikalavimus.

XII. JAVŲ SĖKLOS LAIKYMAS

113. Sėkla turi būti laikoma uždaroje, neužkrėstoje kenkėjais ir jų lervomis patalpose.

114. Jei sandėlio grindys ne medinės, pakuotės su sėkla kraunamos ant medinių padėklų ar stelažų.

115. Kiekviena sėklos siunta laikoma atskirai. Tarp siuntų turi būti paliktas ne mažesnis kaip 0,7 m tarpas.

116. Prie kiekvienos siuntos turi būti patogus priėjimas.

XIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

117. Už šių reikalavimų aprašo nuostatų nesilaikymą asmenys atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-316](#), 2004-05-24, Žin., 2004, Nr. 88-3239 (2004-06-03), i. k. 1042330ISAK003D-316

Nr. [3D-245](#), 2005-04-29, Žin., 2005, Nr. 60-2134 (2005-05-12), i. k. 1052330ISAK003D-245

Nr. [3D-432](#), 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 76-3140 (2009-06-27), i. k. 1092330ISAK003D-432

Privalomųjų rinkai tiekiamos
javų sėklos kokybės reikalavimų aprašo
1 priedas

MINIMALŪS IZOLIACINIAI ATSTUMAI TARP PASĖLIŲ

Pasėliai	Minimalūs atstumai, m
Nehibridiniai strypainiai, rugiai: auginant elitinę sėklą	300
auginant sertifikuotos kategorijos sėklą	250
Sorgų rūšies (<i>Sorghum</i> spp.)	300
Savidulkiai kvietrugiai: auginant elitinę sėklą	50
auginant sertifikuotą sėklą	20
Kukurūzai	200
Hibridiniai rugiai: auginant elitinę sėklą: naudojant vyriškojo nevaisingumo selekcinę liniją	1000
nenaudojant vyriškojo nevaisingumo selekcinės linijos	600
auginant sertifikuotą sėklą	500

Privalomųjų rinkai tiekiamos javų sėklos
kokybės reikalavimų aprašo
2 priedas

**MINIMALUS VEISLĖS GRYNUMAS NEHIBRIDINIULOSE AVIŖŲ, MIEŖIŲ,
KVIEČIŲ PASĖLIULOSE**

Kategorija	Minimalus veislės grynumas, proc.
Elitinės sėklos (B)	99,9
Sertifikuotos pirmos reprodukcijos sėklos (C1)	99,7
Sertifikuotos antros reprodukcijos sėklos (C2)	99,0

**MINIMALUS VEISLĖS GRYNUMAS NEHIBRIDINIULOSE SAVIDULKIŲ
KVIETRUGIŲ PASĖLIULOSE**

Kategorija	Minimalus veislės grynumas, proc.
Elitinės sėklos (B)	99,7
Sertifikuotos pirmos reprodukcijos sėklos (C1)	99,0
Sertifikuotos antros reprodukcijos sėklos (C2)	98,0

Privalomųjų rinkai tiekiamos javų sėklos kokybės
reikalavimų aprašo
3 priedas

MINIMALŪS JAVŲ SĖKLOS KOKYBĖS REIKALAVIMAI

Rūšis ir kategorija	Mažiausias daigumas (grynos sėklos, proc.)	Mažiausias analitinis grynumas (švarumas) (proc., nuo masės)	Didžiausias kitų augalų rūšių sėklos kiekis, ne didesnis kaip, vnt.							Sėklų drėgmė ne didesnė kaip proc.
			kitų augalų rūšių (a)	raudonos ryžių sėklos	kitų javų rūšių	ne javų	tuščiosios avižos, bergždžiosios avižos, kvepiančiosios svidrės	dirvinio ridiko, dirvinės raugės	Sorų (Panicum spp.)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sėjamosios avižos, paprastieji miežiai, paprastieji kviečiai, kietieji kviečiai, speltos:										
B	85	99	4		1(b)	3	0(c)	1		15,5*
C1 ir C2	85 (d)	98	10		7	7	0(c)	3		15,5*
Strypainiai:										
B	75	98	4		1 (b)		0(c)			15,0
C	75	98	10		7		0(c)			15,0
Sėjamieji rugiai:										
B	85	98	4		1(b)	3	0(c)	1		15,0*
C	85	98	10		7	7	0(c)	3		15,0*
Sorgų rūšies (Sorghum spp.)	80	98	0							15,0
Kvietrugiai:										
B	80	98	4		1(b)	3	0(c)	1		15,5*
C1 ir C2	80	98	10		7	7	0(c)	3		15,5*

Rūšis ir kategorija	Mažiausias daigumas (grynos sėklos, proc.)	Mažiausias analitinis grynumas (švarumas) (proc., nuo masės)	Didžiausias kitų augalų rūšių sėklos kiekis, ne didesnis kaip, vnt.							Sėklų drėgmė ne didesnė kaip proc.
			kitų augalų rūšių (a)	raudonos ryžių sėklos	kitų javų rūšių	ne javų	tuščiosios avižos, bergždžiosios avižos, kvepiančiosios svidrės	dirvinio ridiko, dirvinės raugės	Sorų (Panicum spp.)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Paprastieji kukurūzai	90	98	0							14,0

(a) – į didžiausią kitų augalų rūšių sėklos kiekį, nustatytą šio reikalavimų aprašo 3 priedo 4 skiltyje, įeina šio reikalavimų aprašo 3 priedo 5–10 skiltyse nurodytų rūšių sėkla;

(b) – antroji sėkla nelaikoma priemaiša, jei antrajame tos pat masės bandinyje nėra jokios kitų javų rūšių sėklos;

(c) – viena tuščiosios avižos, bergždžiosios avižos, kvepiančiosios svidrės sėkla nurodytos masės bandinyje nelaikoma priemaiša, jeigu antrajame tos pat masės bandinyje nėra nė vienos šių rūšių sėklos;

(d) – „belukščių avižų“ rūšiai priskiriamų sėjamųjų avižų veislės sėklos mažiausias daigumas 75 proc. Etiketėje turi būti nuoroda: „mažiausias daigumas 75 proc.“;

* – jeigu sėjama tų pačių derliaus metų žieminių javų sėkla, tai yra paprastųjų kviečių, kietųjų kviečių, speltos, kvietrugių, rugių, sėklos drėgmė turi būti ne didesnė kaip 16,0 proc.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-464](#), 2005-09-30, Žin., 2005, Nr. 118-4280 (2005-10-06), i. k. 1052330ISAK003D-464

SĖKLOS SIUNTOS IR BANDINIO MASĖ

Augalo rūšis	Didžiausia siuntos masė, t	Mažiausia bandinio masė, g	Bandinio, 3 priedo 4–10 skiltyse ir 3 priedo 3 skiltyje nurodytam didžiausiam kitų augalų rūšių sėklos skaičiui nustatyti, masė, g
1	2	3	4
Sėjamosios avižos, paprastieji miežiai, paprastieji kviečiai, kietieji kviečiai, speltos, sėjamieji rugiai, kvietrugiai	30	1000	500
Strypainiai	10	400	200
Sorgų rūšies (<i>Sorghum</i> spp.)	10	1000	900
Paprastųjų kukurūzų įvaisinės linijos elitinė sėkla	40	250	250
Paprastųjų kukurūzų neįvaisinės linijos elitinė sėkla; sertifikuota sėkla	40	1000	1000

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-638](#), 2009-08-31, Žin., 2009, Nr. 106-4446 (2009-09-05), i. k. 1092330ISAK003D-638

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-316](#), 2004-05-24, Žin., 2004, Nr. 88-3239 (2004-06-03), i. k. 1042330ISAK003D-316

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 274 "Dėl Privalomųjų kokybės reikalavimų javų sėklai" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-245](#), 2005-04-29, Žin., 2005, Nr. 60-2134 (2005-05-12), i. k. 1052330ISAK003D-245

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 274 "Dėl Privalomųjų kokybės reikalavimų javų sėklai" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-464](#), 2005-09-30, Žin., 2005, Nr. 118-4280 (2005-10-06), i. k. 1052330ISAK003D-464

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 274 "Dėl Privalomųjų kokybės reikalavimų javų sėklai" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-305](#), 2006-07-28, Žin., 2006, Nr. 86-3369 (2006-08-05), i. k. 1062330ISAK003D-305

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 274 "Dėl Privalomųjų javų sėklos kokybės reikalavimų" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-432](#), 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 76-3140 (2009-06-27), i. k. 1092330ISAK003D-432

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 274 "Dėl Privalomųjų javų sėklos kokybės reikalavimų" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-638](#), 2009-08-31, Žin., 2009, Nr. 106-4446 (2009-09-05), i. k. 1092330ISAK003D-638

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 274 "Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamos javų sėklos kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo